

Åbymoskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gäller mellan 2017-10-29 och 2018-10-28

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Vision.....	3
Åbymoskolans vision.....	3
2. Lagstöd	4
3. Definitioner.....	5
Diskriminering	5
Trakasserier.....	5
Kränkningar	5
Befogade tillsägelser	6
Skolans skyldigheter	6
Delaktighet, inflytande och förankring	6
4.Uppföljning.....	7
5. Nuläge.....	9
6. Främjande arbete	14
7. Mål och konkreta åtgärder inför läsåret.....	15
8. Åtgärdande arbete.....	17
8.1. När vuxen kränker elev	18
8.2. När elev kränker elev	20
8.3. Trygghetsteamet på Åbymoskolan.....	21
Bilaga 1	22
Bilaga 2.....	23

Åbymoskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Detta är Åbymoskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Planen innefattar både en likabehandlingsplan utifrån diskrimineringslagen och en årlig plan mot kränkande behandling utifrån skollagen. Den gäller för alla elever på grundskolan, fritidshem och all personal. Åbymoskolan är en F-6 skola och här finns ca 450 elever. Kurator och specialpedagog är ansvarig för att varje år revidera planen. Vidare i dokumentet kommer vi att kalla denna plan mot diskriminering och kränkande behandling som planen.

1. Vision

Åbymoskolans vision

Alla barn ska känna sådan trygghet på skolan att de kan vända sig till alla vuxna på skolan.

På Åbymoskolan ska alla barn och elever känna sig trygga och ha lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Ingen form av kränkande behandling som mobbning, rasistiska yttringar och hedersrelaterat våld skall förekomma.

Var och en har ansvar att utifrån sina egna förutsättningar bidra till att skapa en god lärandemiljö och arbetsplats och inte utsätta andra för någon form av kränkande handling.

Om kränkning ändå sker förväntas varje vuxen som får kännedom om detta att omedelbart agera enligt enhetens plan rörande diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och likabehandling.

Arbetet med frågor som rör normer och värden är av betydelse i vardagen. All personal måste främja likabehandling och uppmärksamma och motverka alla former av diskriminering, trakasserier samt kränkande behandling.

2. Lagstöd

Elevernas och de vuxnas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger på:

- FN:s konvention om barns rättigheter
- Skollagen (2010:800)
- Arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen som syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att i övrigt uppnå en god arbetsmiljö
- Socialtjänstlagen 14 kap 1§ (anmälningsskyldighet)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Regeringsformen 1 kap 2§
- Europakonventionen Artikel 14 – Förbud mot diskriminering
- EG-direktiven
- Brottsbalken

Strafflagarna i brottsbalken gäller även i skolan. Skolan kan göra polisanmälningar enligt riktlinjer för polisanmälan för brott och misstanke om brott i grundskola, ”Norrköpingskommun och polisen i samarbete”. En polisanmälan ersätter inte anmälningsskyldigheten till socialtjänsten.

Åbymoskolan följer rutiner som är fastställda av huvudmannen utifrån diskrimineringslagen och skollagen. Åbymoskolan följer denna handlingsplan gällande skriftlig rapportering på de händelser som uppstått.

I brottsbalken finns inte mobbning eller kränkande behandling med som särskilda begrepp eller brottsrubricering, men mobbning och kränkningar utgör inte sällan även brott enligt brottsbalken:

- Misshandel
- Olaga hot
- Olaga tvång
- Ofredande
- Trakasserier
- Förtal
- Sexuellt ofredande
- Hets mot folkgrupp

3. Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när en person eller grupp av personer gör åtskillnad mellan olika människor. I begreppet är det underförstått att åtskillnaden innebär något negativt för den drabbade. Det anses diskriminerande att göra åtskillnad på grund av sådana egenskaper som anses medfödda, förvärvade eller ibland valda eller grundläggande för den kulturella identiteten.

Ett barn eller en elev får inte direkt diskrimineras och missgynnas genom särbehandling på grund av diskrimineringsgrunderna.

Inte heller indirekt diskriminering får ske, det vill säga att ett barn eller en elev inte får missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler eller liknande, tillämpas så att de får en diskriminerande effekt i praktiken.

- Detta är diskrimineringsgrunderna:
- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet. För att omfattas av diskrimineringslagen måste det kränkande agerandet ha samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan till exempel vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan även ske utan att ha koppling till diskrimineringsgrunderna.

Kränkningar

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Den kan äga rum i alla miljöer, när som helst. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkningar kan vara brister i bemötande som klart avviker från grundläggande krav på respekt för självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet. En viktig

utgångspunkt är att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Exempel på kränkande behandling

- Fysiska (t. ex slag, hårda tag, knuffar, fasthållning, misshandel)
- Psykiska (t. ex hot, svordomar, öknamn eller hån)
- Psykosociala (t. ex att bli utsatt för utfrysning, grimaser, ryktesspridning)
- Text/bild (t. ex klotter, lappar, sms, mms, mobilfoto och meddelanden på olika webbcommunities etc.)

Befogade tillsägelser

Förbudet för skolpersonal att utsätta elever för kränkningar gäller naturligtvis inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om eleven kan uppleva tillrättavisningen som kränkande. Vid tveksamma fall är skolans personal skyldiga att skriva en anmälan till rektor så utredning ska ske.

Skolans skyldigheter

Skolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att en elev känner sig utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder, för att förhindra fortsatta kränkningar. Det måste ske skyndsamt.

Lärare eller annan personal som får kännedom om händelser som kan vara diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare/förälder har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling.

Delaktighet, inflytande och förankring

Personalens delaktighet

Under vårterminen 2018 utvärderas gamla mål och nya mål sätts upp under höstterminen 2018 utifrån trivselenkäterna som eleverna fyllt i, samt vad personal uppfattar vad man behöver arbeta med.

Elevernas delaktighet

Målen i planen sätts utifrån elevernas svar i trivselenkäter som genomförs en gång på hösten, trygghetsvandringar och ev. rastutvärderingar.

Föräldrars delaktighet

Planen presenteras på föräldramöten och läggs på skolans blogg och hemsida.

Rutiner för elever och föräldrar att anmäla diskriminering, kränkande behandling och trakasserier

Om en elev eller vårdnadshavare får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på skolan, på vägen till eller från skolan eller på (sociala medier som är skolrelaterat) tar man en kontakt med rektor, mentor eller övrig personal på skolan.

4.Uppföljning

4.1 Uppföljning av föregående plan

Planen har under året arbetats med i klassernas värdegrundsarbete. Planen har funnits uppsatt på flertal platser i skolan. Det har fungerat bra med digitala trivselenkäter, de ger en bättre tydlighet. Under vårterminen 2017 har Trygghetsteamet på Åbymoskolan arbetat tillsammans med Trygghetsteamet på Sandtorpskolan med olika förebyggande arbeten. Man har reviderat rastutvärderingsblanketten för år F-3, gjort trygghetsvandringsskator, haft förebyggande samtal med enskilda elever samt skickat en förfrågan till personal om vad man gör för värdegrundsarbete i sina klasser på Åbymoskolan och vad man förväntar sig av Trygghetsteamets förebyggande arbete.

4.2 Uppföljning av förra årets åtgärder för att nå planens mål

Förskoleklass

Vi utvärderar förra årets mål ”Alla ska känna trygghet under hela vistelsen på skolan.”

En av våra åtgärder var att förbättra morgonrutinerna på fritidshemmet i förskoleklassen. Vi har gjort en närvarolista som föräldrarna själva fyller i, vilket gör att vi kan ägna tiden åt barnen, och vi är två pedagoger som närvarar på morgonen. En av de pedagogerna går sedan ut och tar emot barnen när det är dags att äta frukost, medan den andra skickar ut barnen och ser till att alla kommer ut. Vi är alltid minst en pedagog på skolgården fram till 08:00 som tar emot nya barn och barn som kommer från frukosten. Vad gäller åtgärden om att en vuxen är vid fotbollsplanen, har vi beslutat att förskoleklassbarnen inte är på fotbollsplan på lunchrasten. Detta beslut ledde till att det blev färre

konflikter där förskoleklassbarnen var inblandade och vi fick bort många svordomar och dålig ton och attityd. Åtgärden med att förbättra övergångarna från förskolan till förskoleklassen behöver fortfarande utvecklas.

Det andra målet från förra årets likabehandlingsplan var ”Alla barn använder ett trevligt språk, ton och attityd”. Vi är nöjda med arbetet i att vara lyhörda för orden barnen säger och tar tag i det direkt. Vi vuxna är goda förebilder när det gäller språk, ton och attityd. Vi dramatiserar kroppsspråk och attityd spontant i det vardagliga arbetet, men vi behöver arbeta mer med detta och låta barnen få vara med och dramatisera. Slutligen vill vi ändra på åtgärden om att ”jobba intensivt med språket under vänskapstemat”, då vi anser att detta ska genomsyra det vardagliga arbetet.

År 1-3

Förra årets mål var att alla skulle känna sig trygga med äldre elever. I utvärdering av förra årets mål konstaterar vi att vi behöver fortsätta att arbeta med den trygghetsfrågan. Ettor och tvåor har träffat fyror och femmor, vilket var en åtgärd för att nå målen. Det gav en positiv effekt hos eleverna. De gjorde olika aktiviteter och eleverna verkade uppskatta det. Vid de områden som vissa elever kände sig otrygga kring, har rastvärdar varit mer vaksamma. Vid rastboden och fotbollsplanen känns det som detta har gett resultat och det har lugnat ner sig på dessa platser. Elevrådet har även skrivit tydliga regler för fotbollsplanen vilket borde förbättra läget ytterligare.

Fritidshemmet

Våra mål känns som att de är uppfyllda. Vi har uppmärksammat elever som verkat vara ensamma och har hjälpt dem att hitta kamrater. Vi har pratat om olika sätt hur vi ska hjälpa elever att hitta nya kamrater. Det har vi gjort genom att man tydligt uppmärksammat att de lekt med nya och hjälpt yngre barn att hålla i de lekar de påbörjar. Vi har använt oss av gemensamma aktiviteter för att eleverna ska hitta nya samspelssituationer och nya kamrater. I vissa barngrupper har vi gjort sociogram. Vi kartlägger barngruppen vid terminsstart och för en levande diskussion om hur barn leker med varandra eller inte får vara med i leken.

4-6

Våra mål känns inte som de är helt uppfyllda. I arbetet med målet ”Att sträva efter att eleverna använder ett mer vårdat språk”, har en del klasser arbetat med bl.a. 4Hörns övningar. Språkbruket har även diskuterats i specifika ämnen, t.ex. ”lag och rätt”. I en årskurs har man haft veckoutvärdering där en punkt är hur språkbruket har varit under veckan. Alla vuxna markerar vid dåligt språkbruk. Personalen upplever att det är lättare att göra när man har relation med barnen. Efter diskussion i arbetslaget bestämde vi oss för att fortsätta med detta mål kring ”vårdat språk” eftersom vi inte märker någon större förändring av språkbruket fast vi arbetat mycket och på olika sätt med det.

Målet ”Alla elever ska våga säga till en vuxen när något har hänt”. Utifrån en önskan från Elevrådet så har nu alla rastvärdar västar med namn på. Det underlättar elevernas kontakt med dem. När en del barn har sagt till en vuxen att något har hänt, har barn upplevt att vuxna inte alltid fullföljer med den hjälp som barnet önskat. Samtlig personal har därför kommit överens om att alla måste reagera och åtgärda när något händer på skolgården eller på annan plats. Enligt trivselenkäten så behöver arbetet med detta mål fortsätta, då det fortfarande finns elever som inte tar kontakt med vuxen när något har hänt.

5. Nuläge

I skolan som helhet

Åbymoskolans verksamhet finns sedan 2014 förlagd i två byggnader. Åbymoskolan där år 2-6 har sin placering samt Lilla Åbymo där år F-1 finns. Fritidsverksamhet finns i båda byggnaderna. Det finns en ordinarie rektor på F-3 och en ordinarie rektor på 4-6.

Skolan fortsätter i år att arbeta utifrån en flexibel syn när det gäller gruppansättningar, gruppstorlek och antal pedagoger. En ny organisation kring mentorskap finns i år 4. Det finns 5 mentorer i tre klasser. Vi har ytterligare förstärkt med fler elevassistenter i flera klasser. Dessa faktorer har bidragit till en mer positiv arbetsmiljö för eleverna i alla årskurser.

Arbetet med planen är ständigt pågående, för att bli det levande dokument som föreskrivs. Under detta läsår har elevrådet arbetat på olika sätt med värdegrundsfrågor. Man har sammanställt en lista med ord/begrepp som kan vara användbara när man gör trivselregler i sin klass. Listan handlar om arbetsro och hur man är en bra kamrat. Från den listan gjorde Elevrådet även ett blad med påståenden som elever i klasserna har gjort bilder till som också handlar om ovanstående och som gav möjlighet till diskussioner. Detta arbetade man med på kamratveckan.

Trivselenkäter används digitalt och ger en mer överskådlig bild av elevernas trivselsynpunkter och en lättare hantering för all personal. Den har i år kunnat visas i klasserna på Smartboard. Då har man kunna diskutera resultaten för att kunna göra eventuella förändringar i trivselsfrågor i sin klass eller sitt arbetslag.

Trygghetsteamet har sett ett behov av att förändringar behöver ske i årshjulet för trygghetsarbetet. Det är ett arbete som kommer att påbörjas under läsåret 17/18. De synpunkter som framkom i Trygghetsteamet förfrågan till personal om förebyggande arbete och Trygghetsteamets roll i dessa frågor har gett i resultat att bl.a. ge pedagoger en uppgift per månad att arbeta med i förebyggande syfte. Hittills har man arbeta med trygghetsvandring och diskrimineringsgrunderna.

Trygghetsteamet på Åbymoskolan består av pedagoger, elevassistenter och kurator. Ansvarig för Trygghetsteamet är kurator Åsa Ekekrantz och rektor Ewa Lundh-Kojola.

I de olika arbetslagen

För att synliggöra nuläget har vi använt oss av trivselenkäter, trygghetsvandringar samt de underlag som skrivits av arbetslagen angående utvärdering av målen i planen.

5.1. Nuläge Förskoleklass

Förskoleklass är indelad i tre mindre grupper, Blå, Gul och Grön. I varje grupp går det 15-17 barn. Grupperna har varsitt klassrum i samma våningsplan med varsin mentor. Till förskoleklass är även en elevassistent och fritidspedagog knuten. Förskoleklass arbetar med barngruppen i olika konstellationer. Mentorerna arbetar likvärdigt i enlighet med läroplanen, där mentorerna är förtrogen med uppdraget och varje grupp och kan hoppa in i en annan grupp om det skulle behövas. Likaså ges barnen möjlighet till att besöka andra grupper. Det skapar en trygg lärmiljö för alla förskoleklassbarn.

I vårt arbete nu behöver vi arbeta med jag- och gruppstärkande övningar där vi lär oss samarbeta och kommunicera, både barn och vuxna. Vi ser även ett behov hos oss pedagoger att få tid att sitta och diskutera oss emellan om värdegrund och bemötande. Således får vi tid att diskutera och praktisera värdegrund.

Trivselenkäten: Enligt trivselenkäten visar den överlag på nöjda och trygga barn. Enligt den anser mellan 75-80% av alla eleverna att när det gäller lektioner, raster, kompisar och vuxna på skolan så känns det bra. Övriga ställer sig neutrala till detta förutom ett fåtal elever som tycker att det är mindre bra.

Övervägande delen av förskoleklass eleverna, dryga 80 %, tycker att det är bra på fritidshemmet, enbart en elev tycker det är mindre bra och övriga ställer sig neutrala.

5.2 Nuläge År 1-3

All personal är lyhörd för vad som händer kring våra elever och tar tag i saker direkt när det händer något. Vi pratar med barnen kring respekt och vad det innebär att respektera varandra. Hur eleverna mår och känner sig är samtal som vi har med dem ofta. Även på klassråden pratar vi mycket om trivseln i klassen och hur vi är mot varandra. På skolan finns ordningsregler som vi genom samtal med eleverna håller levande under terminerna, många klasser har även egna klassregler. I år 1-2 arbetar fritidspedagogerna med livskunskap i elevgrupperna. På höstterminen har vi varje år en vänskapsvecka där vi arbetar förebyggande om hur vi kan vara bra vänner. Då arbetar vi även med barnkonventionen och eleverna får lära sig mer om FN:s olika arbetsområden.

I trivselenkäten framkommer att eleverna är nöjda med rasterna. Men de kryss som eleverna har fått göra på en skolgårdskarta för att markera otrygga platser visar att det finns flera ställen på vår skolgård där eleverna inte känner sig helt trygga. Eleverna har markerat platser där de möter många andra elever t ex vid serverutorna, i pannaburen och på baksidan av treornas klassrum. På lilla Åbymo har några elever markerat att de är otrygga bakom boden.

I samtal med eleverna kring deras kryss framkommer att eleverna i år 1-3 är rädda för vissa äldre elever. Eleverna säger också att de tycker att det är ett tufft spel i serverutorna och i pannaburen. Vi anser därför att det behövs fler tillfällen där våra elever får lära känna de äldre eleverna. Rastvärdarna behöver också tänka på att finnas på hela skolgården och särskilt röra sig runt de platser som eleverna har markerat som otrygga på skolgårdskartan.

Klasserna har fått förslag från elevrådet kring saker som handlar om arbetsro och att vara en bra kompis. Detta har klasserna arbetat vidare med under höstterminen 2017. Man har även arbetat med värdegrunds frågor från elevrådets lista om arbetsro och att vara bra kompis.

Trivselenkäten: Enligt trivselenkäten som genomförts i åk 1-3 anser mellan ca 70 – 80 % av alla eleverna att när det gäller lektioner, raster, kompisar och vuxna på skolan så känns det bra. Övriga ställer sig neutrala till detta förutom ett fåtal elever som tycker att det är mindre bra. I kommentarer, ca 85 st, har 10-15 barn uppgett att de är ensamma och lika många att det är tråkigt på raster. När det gäller omklädning och dusch till idrott tycker drygt hälften av

eleverna i åk 1-3 att det är bra, en tredjedel ställer sig neutrala och drygt en tiondel anser att det känns mindre bra.

5.3. Nuläge Fritidshemmet

Det är fortfarande en hög ljudnivån i elevgrupperna som behöver dämpas. Det kommer vi att göra genom att hitta olika utrymmen att leka på. Den höga ljudnivån har även barn kommenterat i trivselenkäten, så vi kommer att fortsätta att jobba med den. Elever har även uttryckt att andra pratar för högt och att det är för hög ljudnivå i matsalen. Vid mellanmålet ska vi därför ha tystnad under tiden barnen tar sitt mellanmål. Då alla sitter ner får de börja småprata. Verbala kränkningar under fritidshemstid förekommer fortfarande men de har minskat. Fritidspedagogerna arbetar förebyggande med värdegrundsarbetet under skoltid. T.ex. övningar där vi jobbar med hur man är en bra kompis, att kunna visa olika känslor, få förståelse för varandra, samarbete, respekt, tillit. Detta görs i organiserad form under skoldagen där vi når alla elever. Vuxna uppmuntrar och förstärker positiva beteenden och uppmärksammar detta bland eleverna.

Trivselenkäten: Övervägande delen av eleverna i åk 1-3, dryga 80 %, tycker att det är bra på fritidshemmet, enbart ett fåtal elever tycker det är mindre bra och övriga ställer sig neutrala.

5.4. Nuläge 4-6

År 4 Det framkommer i trivselenkäten att de allra flesta trivs i klassrummen. Vi anser att det beror på att vi har en god struktur och att arbetsron har blivit bättre under terminens gång. Eleverna trivs som regel bra på rasterna. Om de blir osams med någon elev på skolan anser flertalet att de kan bli sams igen. Några få upplever att de har blivit slagna, sparkade eller knuffade. Angående språkbruket är det en handfull som tycker att det förekommer hot och fula ord. Ett fåtal har blivit utsatta för utfrysning, ryktesspridning och blickar. En del av detta förekommer på sociala medier på fritiden och finns kvar när eleverna kommer till skolan. Ett stort antal elever berättar för en vuxen om de behöver hjälp med något. Vi anser att det är mycket bra då vi är helt nya för varandra och vi upplever att eleverna känner sig trygga med personalen.

År 5 Det framkommer i trivselenkäten att en del elever har känt sig hotad, blivit kallad fula ord, blivit slagen etc. Enligt trygghetsvandringen och trivselenkäten verkar de flesta elever ha saker att göra på rasterna och de har kompisar. Det finns enligt trygghetsvandringen en plats där elever känner sig otrygga och det är på baksidan av skolan. Vid osämja blir de oftast sams. Vi har arbetat med språkbruket på olika sätt i våra klasser t ex genom

veckoutvärderingen. Trots detta har det gällande språkbruket varit svårt att komma åt verbala kränkningar i de olika situationer som eleverna befinner sig i under en skolvecka. I omklädningsrummen på idrotten kan det fortfarande inträffa verbala kränkningar.

År 6 Vi arbetar mycket med att skapa relationer med elever genom bl.a. samtal. Trygghet och ett öppet klimat är två viktiga grunder i vårt arbete med eleverna. Eleverna vågar prata med oss vuxna om olika saker som händer. Vi fångar även upp elever snabbt i olika situationer som uppstår och tar tag i problemet genast både enskilt och ofta allmänt i klassrummet. Vi arbetar fram tillsammans med eleverna klassrumsregler och vi pedagoger i år 6 har upprättat gemensamma regler för korridor och kapprum. Eleverna uttrycker att de vet och känner av att vi vuxna står på samma grund. Vi är noga med att berätta för eleverna om hur ett kränkingsärende går till och vad en kränkning är. Här diskuterar vi och lyfter exempel. I klassrummet arbetar vi just nu med en uppgift från elevrådet om trivselregler och hur man är mot varandra.

Alla Under varje läsår arbetar vi med våra visionsord; trygghet, kunskap, ansvar och glädje. I undervisningen lyfter vi värdegrundsfrågor i diskussioner, dilemmafrågor och värderingsövningar, i klassen eller mentorsgrupper. Språkbruket har en central roll i arbetet, vilket vi jobbar aktivt med. Niklas Ottosson har varit här och pratade om nätetik och detta följde vi upp med diskussioner i klassrummet med eleverna. Vi har alltid tankar med gruppansättningar och klassrumsplaceringar. All personal i arbetslaget är rastvärdar och man har gemensamma regler på skolan.

Trivselenkäten: Enligt trivselenkäten anser drygt 90 % av eleverna i åk 4-6 att de trivs bra eller ganska bra i klassrumssituationen. Endast en elev anser att man trivs mindre bra och några trivs sådär. När det gäller raster så uppger ca 90 % att de trivs bra eller ganska bra på raster. Ett fåtal elever uppger att det känns sådär eller dåligt. Drygt 65 % av eleverna har inte känt sig utsatta av någon annan detta läsår. Knappt 20% uppger att de någon gång har blivit hotade eller blivit kallade fula ord. Drygt 10% har blivit sparkade eller knuffade respektive blivit utsatta för blickar, rykten, utfrysning. Ca 3% av eleverna uppger att de blivit utsatta via klotter, lappar, sociala medier. Av de elever som uppger att de känt sig utsatta på något sätt säger hälften av dem att det hänt vid ett enstaka tillfälle, men 13 elever ca 20 % uppger att det kan hända en till flera gånger/vecka. Drygt 60 % av dessa elever uppger att de berättar för en vuxen på skolan att de blivit/blir utsatta medan knappt 40 % säger att de inte gör det.

6. Främjande arbete

- Syftar till att förstärka respekten för allas lika värde
- Omfattar alla diskrimineringsgrunderna
- Riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning
- Är en naturlig del av det dagliga arbetet

Åbymoskolans övergripande förebyggande arbete på individ- grupp- och organisationsnivå.

- Alla klasser har klassråd där vi bland annat tar upp värdegrundsfrågor.
När: regelbundet
Ansvarig: klasslärare
- Vänskapsvecka med samarbetsövningar.
När: Veckan innan höstlovet i samband med FN-dagen
Ansvariga: Arbetslag F-3, 4-6
- Gå igenom regler för elevers Internet- och mobilanvändning, 2-6.
När: Läsårsstart
Ansvarig: klasslärare och rektor.
- Det finns alltid vuxna ute på rasterna.
Det finns rastvärdsschema för F-1, 2-6.
När: Varje rast
Ansvarig: alla vuxna på Åbymoskolan
- Vuxna beslutar alltid om placeringar och gruppindelningar vid organiserad verksamhet t.ex. idrott, friluftsdagar, grupparbeten etc., om inte pedagogen har ett annat syfte med uppgiften.
När: Hela läsåret
Ansvarig: all personal på skolan
- Vi arbetar efter handlingsplaner för övergångar mellan förskola – förskoleklass, förskoleklass – år 1, år 3 – år 4, år 6 – år 7.
När: 2016-2017
Ansvarig: rektor, elevhälsoteam, berörd personal
- ”Hushoppardag” då eleverna träffar de lärare de ska ha kommande höst. De får också bekanta sig med den nya miljön.
När: maj
Ansvarig: klasslärare

- Utflykt till Arkösund för att (få ihop) de nya klasserna i åk 4.
När: Första skolveckorna på höstterminen.
Ansvariga: Lärare åk 4
- Miljödag och sångsamling åk F-6
När: Valborgsmässoafton 30/4
Ansvariga: Lärare och fritidspedagoger
- Gårdsfest för åk 2-6, inbjudan till F-1 och åk 3 Sa
När: Sista skolveckan
Ansvariga: Lärare och elever åk 2-6, en aktivitet, roliga lekar/klass
- Rastvärdar har alltid namngivna reflexvästar på sig.
När: varje rast
Ansvariga: Rastvärdar

7. Mål och konkreta åtgärder inför läsåret

7.1. Förskoleklass:

Vi vill arbeta vidare med grunden och värdegrunden. Barnen ska känna en trygghet. Vi har därför valt att arbeta med dessa mål.

Mål: Bygga bro från förskolan till förskoleklass.

Åtgärder för att förbättra detta:

- Vi vill skapa ett bättre samarbete med förskolan.
- Vi vill få bättre inblick i förskolans verksamhet.

Mål: Öka vårt värdegrundsarbete.

Åtgärder för att förbättra detta:

- Arbeta systematiskt utifrån läroplanens del 1.
- Vi använder oss mer av drama, skapande, sång och musik för att illustrera och arbeta med värdegrund.
- Vuxna och barn använder en trevlig ton och attityd.
- Vi vuxna vill bli bättre på att dokumentera och reflektera över vårt värdegrundsarbete.

7.2. Åk 1-3:

Vi vill arbeta vidare med trygghetsarbetet då det fortfarande finns yngre elever som känner sig otrygga för äldre och okända elever. Det finns även platser på skolgården som elever upplever som otrygga.

Mål: Skapa mer trygghet mellan eleverna på skolgården

Åtgärder för att förbättra detta:

- Möte mellan eleverna i de olika årskurserna. År 1 möter år 4, år 2 möter år 5, år 3 möter år 6. Detta behöver ske mer än en gång per läsår. Förslag på aktiviteter: rastlekar, redovisa arbeten, läsa tillsammans, spela spel, gemensamma aktiviteter.
- Alla vuxna ingriper när något händer på rasterna, inte bara de som har rastvärdsvästar.
- Rastvärdarna cirkulerar på hela skolgården.
- Elevrådet jobbar vidare med tydligare regler för skolgården.

7.3. Fritidshemmet

Att få känna sig delaktig i olika sociala sammanhang är viktigt för alla elever. Det är viktigt att upptäcka elever som är utanför gruppen för att kunna hjälpa dem.

Mål: Att varje elev ska känna sig delaktig i ett socialt sammanhang

Åtgärder för att förbättra detta:

- Uppmärksamma elever som verkar vara ensamma och hjälpa dem att hitta kamrater.
- Att göra sociogram över barnens kontakter med varandra
- Ha lekar och gemensamma aktiviteter för att barnen ska hitta nya samspelssituationer och kamrater.

Mål: Att miljön ska vara trivsamt för alla elever.

Åtgärder för att förbättra detta:

- Jobba med att sänka ljudnivån med att dela upp elever som leker i olika rum.
- Ha 5 tysta minuter på mellanmålet.

- Påminna om att prata lagom högt.
- Ha ordning så eleverna lätt hittar material och leksaker.

7.4. Årskurs 4-6

Trivselenkäten visar att vi behöver fortsätta att arbeta med våra tidigare mål. Det finns fortfarande elever som inte tar kontakt med vuxen när något har hänt. Trivselenkäten visar även att fula ord till varandra fortfarande förekommer.

Mål: Alla elever ska våga säga till en vuxen när något har hänt.

Åtgärder för att förbättra detta:

- Följa upp de trivselenkäter där man inte tagit kontakt med vuxen.
- Den vuxne som eleven tagit kontakt med, måste hjälpa eleven vidare.
- Som vuxen måste vi reagera när vi ser något som händer med elever.
- Att alla vuxna har samma värdegrund och följer de regler som finns.

Mål: Att sträva efter att eleverna använder ett mer vårdat språk

Åtgärder för att förbättra detta:

- Personalen samtalar direkt med den elev som använder ett ovårdat språk
- Lyfta de goda exemplen
- Genomföra värderingsövningar som är kopplade till språket
- Utvärderar språkbruket varje vecka i skoldagboken och respons ges på utvärderingen.

8. Åtgärdande arbete

Skolans utgångspunkt är att brott och kriminalitet ska behandlas på samma sätt i skolan som i övriga delar av samhället. Det är därför *polisens*, och inte skolans uppgift, **att bedöma om eller när ett brott begåtts**. Av den anledningen är det skolans huvudregel att **alla brottsliga handlingar ska polisanmälas** oavsett om de riktar sig mot elev, personal eller skolans lokaler. Skolan ska inte heller vidta några former av utredningsåtgärder som kan anses ligga inom polisens verksamhetsområde eftersom det riskerar att störa pågående förundersökning. Efter att polisanmälan är gjord gäller förundersökningssekretess för kommunens personal. En bedömning måste

alltid göras om anmälan till socialtjänsten ska göras. När signaler om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling upptäcks påbörjas genast arbetet för att få slut på detta och för att förhindra någon form av upprepande.

8.1. När vuxen kränker elev

Rutin för handläggning

- Så snart ansvarig rektor fått muntlig eller anmälan till rektor inlämnad om att vuxen kränkt elev eller kränkning kan ha inträffat är rektor skyldig enligt lag att utreda uppgifterna på organisations-, grupp- och individnivå.
- Rektor/rektorererna samtalar med den/de berörda vuxna.
- Rektor och/eller någon ur Trygghetsteamet samtalar med den/de berörda eleverna.
- Vårdnadshavaren underrättas av rektor eller den som rektor utser.
- Rektor vidtar enligt gällande lagar, förordningar och avtal nödvändiga åtgärder.
- Kontakt kan tas med t.ex. personalkontoret eller sociala myndigheter för samråd.
- Bedöms kränkningen som allvarlig, dvs. att kränkningen är att betrakta som en brottslig handling, skall rektor göra en polisanmälan.
- Eleven erbjuds medicinsk/psykologisk/psykosocial hjälp och eventuellt upprättas ett åtgärdsprogram.

Uppföljning när vuxen kränker elev

Uppföljningen ska dokumenteras och visa om barnet/eleven och berörda föräldrar upplever att situationen förbättrats.

Om förbättring har skett:

- Rektor/Trygghetsteamet bevakar ärendet i 2 månader.
- Dokumentationen förvaras i personal/elevakten.

Om förbättring inte sker:

- Ansvaret tas upp i Elevhälsoteamet.

- Rektor samtalar och skriver en handlingsplan tillsammans med berörda vuxen.
- Föräldrarna kallas till elevvårdskonferens där elevens situation diskuteras och beslut kring elevens trygghet fattas.

Efter bedömning kan rektor:

- Kontakta socialtjänsten
- Kontakta polisen
- Kontakta personalkontoret
- Lyfta ärendet till Barn- och ungdomsnämnden

8.2. När elev kränker elev

Sandtorpsskolan och Åbymoskolan läsåret 2017/2018

Ett trygghetsärendes gång

1. Vardagliga konflikter löses på plats av personal som ser/får kännedom om den. När det behövs tar man en kontakt hem. Gärna en notering att något har hänt och utretts.
2. När ett barn känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt eller att de vardagliga konflikterna har accelererat i styrka fylls blanketten ” Anmälan gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling” av den som får kännedom om det som hänt. Skriv i för och efternamn samt personnr på eleverna och klass. (Blanketten ” Anmälan gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling” finns på [Intranätet/kontor/utbildningskontor/blanketter.](#))
3. Den som är först att se händelsen, ska bestämma med ansvarig pedagog/er, vem som tar den 1:a kontakten hem. Det gäller för alla inblandade, man meddelar att något har hänt och att det har lämnats vidare till rektor som beslutar om fortsättningen.
4. Rektor tar emot blanketten och tar beslut om fortsatt utredning eller inte. Vid beslut om fortsatt utredning lägger rektor ärendet i THT brevlådan. THT fördelar till två personer som ansvarar för utredningen. Rektor skickar även vidare rapporten till huvudman.
5. De som fått i uppgift att utreda samlar information och gör en utökad kartläggning om vad som har hänt. De två personerna har samtal med de inblandade. En intervjuar och en dokumenterar. Man startar alltid med att samtala med den utsatta, därefter med den/de som utsätter.
6. De som utreder har uppföljningssamtal med de inblandade inom 10 dagar räknat från det datum då 1:a samtalet skett.

7. Vårdnadshavare kontaktas via mail för information samma dag som samtal har skett, av de som utreder.

8. Ett beslutsunderlag lämnas till rektor, som tar beslut om åtgärder. När ärendet har avslutats ska båda parter föräldrar bli informerade om det via mail.

9. Om utsattheten inte upphör upprättas en åtgärdsplan för de elever som är inblandade, vid ett möte med rektor, mentor, representant från THT, vårdnadshavare och elev. Uppföljningsmöte bokas.

10. Om åtgärdsplanen haft avsedd verkan avslutas ärendet i samråd med vårdnadshavarna vid ett uppföljningsmöte. Om inte så skett planeras nya åtgärder och skrivs in i åtgärdsplanen eller andra åtgärder vidtas som rektor beslutar.

11. När en elev som utsätter eller blir utsatt för kränkningar för ca 3:e gången i THT ärenden, kommer vi från THT att informera mentor om att kartlägga elevens händelser (när, var, hur, vilka) och att mentor anmäler till EHT för vidare åtgärd (EK, handlingsplan etc.).

8.3. Trygghetsteamet på Åbymoskolan

Åsa Ekekrantz, kurator

tele. 0727-248951

Rosita Bergfeldt

Lillemor Berglund

Ann-Sofie Gustavsson

Catrin Hellström

Kenth Molinder

Anna Olsén

Bilaga 1

Årshjul för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Sandtorpsskolan och Åbymoskolan läsåret 2017/2018

Augusti:

- Trygghetsteams halvdag för alla i THT, utvärdering/revidering av dokument.
- Representanter från THT presenterar sig i alla klasser.
- Med början i aug men gäller hela året: THT frågor ska vara en stående punkt i arbetslagträffarna !

September:

- Lärare följer upp (Qualis)frågor som har med trygghet och trivsel att göra
- Från –vt.
- ”Lika på Åbymo/Sandtorpet” läggs ut på bloggen och på hemsidan.
- Istället för obligatoriska rastutvärderingar gör man dem om man själv har behov av det. Istället så arbetar man omkring v 36 med planen på lagträffar för att följa upp hur långt man kommit med sina mål.

Oktober:

- Trivselenkät görs v.40 digitalt. Pedagogerna tar del av resultatet för sin klass och har med det som underlag när nya mål ska bestämmas till årets plan.
- Kurator analyserar resultatet v.41.
- V.42 på lärarkonferens, fritidshemsplanering, förskoleklassplanering görs en beskrivning av nuläget, samt att nya mål sätts för det förebyggande arbetet och eventuellt en revidering av det främjande arbetet. Kurator närvarar vid detta arbete.
- Lagledaren tar med detta till ledningsgrupp v.43 för diskussion och beslut. Kurator deltar.
- V.42 resultatet av trivselenkäten visas och diskuteras på elevråd.
- Med början i V.44, kurator och specialpedagog sammanställer en ny plan utifrån det samlade materialet från respektive arbetslag.

November:

December:

- Klassläraren presenterar planen i klassen.
- På föräldraråd/föräldraforum presenteras planen.
- Information om ny plan via rektorsbrev. Planen ska finnas tillgänglig på hemsidan och bloggen

Januari:

- Istället för obligatoriska rastutvärderingar gör man dem om man själv har behov av det. Istället så arbetar man omkring v 5 med planen på lagträffar för att följa upp hur långt man kommit med sina mål.

Februari:

Mars:

- Kommunens enkäter genomförs fram till v.10-13. Klassläraren genomför enkäterna tillsammans med barnen.
- V. 14-16 på lärarkonferens, fritidshemsplanering, förskoleklassplanering görs
- en beskrivning av nuläget utifrån kommunens enkät, trygghet och trivsel. Kurator och rektor närvarar vid detta tillfälle.

April:

- Efter v. 16 bestäms i årsarbetslagen frågor från kommunens enkät, trygghet och trivsel som bör diskuteras i klasserna.
- På föräldraråd/föräldraforum presenteras/diskuteras något från kommunens enkät.
- Utvärdering av årets mål för att få med alla klassers utvärdering innan nya klasser har bildats.

Maj:

- Kurator besöker år 6 samt år 3 Sa utifrån kommunens enkäter, med inriktning på trygghet och trivsel.

Juni:

Bilaga 2

Ansvar i trygghetsarbetet

Rektor som ansvarar för THT:

Övergripande ansvar för elevvårdsarbetet. Ser till att det finns regelbundna samtalstider på schema för medlemmarna i THT samt mötestid och tid för arbete med likabehandlingsplan. Rektor tar emot anmälan och beslutar om utredning och åtgärder. Rektor tar alltid ärenden där personal är inblandad.

Kurator:

Ansvarar för utveckling av THT samt av revideringar av handlingar som styr THTs arbete. Närvarar vid lärarkonferenser, fritidshemsplanering, förskoleklassplanering när nya mål för likabehandlingsplanen diskuteras och som årshjulet beskriver. Kurator närvarar även på ledningsgrupp när nya mål i likabehandlingsplanen beslutas. Kurator ansvarar för att en ny likabehandlingsplan sammanställs med hjälp från specialpedagog och delar av THT.

THT:

Tar emot sammanställningar av trivselenkäter och analyserar dem. Tar gemensamt ansvar för det övergripande arbetet dvs. revidering av rastutvärdering och trygghetsenkäter. THT och kurator tar emot arbetslagens beskrivning av nuläget, och utvärdering av förra läsårets mål, samt nya mål för det främjande och förebyggande arbetet. Vid ett trygghetsärende följer THT rutinen "Ett trygghetsärendes gång". THT presenterar sig i alla klasser vid höstterminens start.

Klasslärare/årsarbetslagen:

Ansvarar för att ha en punkt på årsarbetslagens elevvård som rör trygghet, trivsel, och likabehandling. Trivselenkäter sker digitalt. Lagledaren ansvarar för att en beskrivning av nuläget och en utvärdering av läsårets mål görs i slutet av vårterminen inför revidering av likabehandlingsplanen, samt att nya mål för det främjande och förebyggande arbetet sätts i oktober. Detta tas med till ledningsgrupp för diskussion och beslut och vidarebefordras sedan till THT.

All personal:

Ansvarar för att reda i vardagliga konflikter som man kommer i kontakt med under arbetstid, att fullgöra sin anmälningsplikt genom att fylla i "Anmälan gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling" när ett barn känner sig kränkt och att medverka vid revideringen av målen i likabehandlingsplanen. Följa årshjulet för trygghetsarbetet.

Sportvägen 2-4, 61630 Åby. Expedition: 011-15 53 60

→ www.norrkoping.se

